

קורבניות, נקמה, תרבות הסליחה ועיבודם בקשר הטיפולי

ערב עיון לרגל הוצאת הספר

“Victimhood, Vengefulness and the Culture of Forgiveness”

מאת: איוון אורליק, מרים ברגר ואבי ברמן

יום חמישי 22.5.2014 בשעות 19:15-22:30

תכנית

התכנסות ורישום.	19:15-19:30
דברי פתיחה - ישראלה צורף.	19:30-19:40
קורבניות פוסט טראומטית: על תוקפנותם של הסובלים. ד"ר אבי ברמן.	19:40-20:25
משאלות נקמה - השלכותיהן ומשמעויותיהן בקשר הטיפולי. הגב' מרים ברגר.	20:25-21:10
הפסקת קפה וכיבוד קל.	21:10-21:30
תרבות של סליחה - דיון מסכם ורב שיח בהשתתפות הקהל. ד"ר אבי ברמן והגב' מרים ברגר.	21:30-22:30

הערב יתקיים ב"בית השחמט", רח' טאגור 26 רמת אביב

בברכה - ישראלה צורף

בשם כל חברי ועד האגודה - ד"ר רז אבן (יור'), בעז גסטהלטר (מזכיר האגודה), יוסי צוק (יור' חטיבת הילדים), ניצה גילת (מרכזת סניף ירושלים), מונה זופניק (אחראית קשרי חברים), טלי רסנר (יור' ועדת קבלה), עליזה רוזן (גזברית), ד"ר גלית בן אמיתי, ליאן זמיר (ועדת קבלה),

תקצירי ההרצאות

”קורבניות פוסט טראומטית: על תוקפנותם של הסובלים”. ד”ר אבי ברמן.

בשנים האחרונות השימוש במונח ”קורבניות” הופך להיות רווח בשיח הטיפולי והעממי כאחד. בפסיכואנליזה הוא נוסח לראשונה על ידי Meissner (1) כצורה ספציפית של מזוכיזם. מאז, זכה לאזכורים רבים. בהרצאה, אציג את התפתחות החשיבה על המונח ”קורבניות”. אתמקד בהצגת הקורבניות כ”מצב עצמי” שמאפיין שלב של התאוששות מטראומה (בניגוד לעיצומה של פוסט-טראומה), שבו האדם חוזר בהדרגה לכוחותיו אבל עדיין נשען על זהותו כקורבן ותובע הכרה ו/או פיצוי. הקורבניות כוללת מחד, שיקום של יחסים קרובים ומאידך - מידה של תוקפנות עקיפה, צרכי שליטה ושאיפה לדומיננטיות. התוקפנות הקורבנית היא כנראה תולדה של הזדהות עם התוקפן שאינה מוכרת (מודעת) ככזו. מתוך מצב עצמי קורבני, האדם עלול לגרום סבל לקרובים לו. בטיפול, המטפל מצופה להיות עד אוהד לסבלו של המטופל הקורבני ולעיתים קרובות, להתעלם מסבלם של אחרים. חריגה מעמדה טיפולית זו, למשל כאשר המטפל חש אמפתיה ספונטנית כלפי קרוביו של המטופל, עלולה להיחוות (על ידי המטופל) כפגיעה או אף כבגידה. ישנן תגובות אופייניות של העברה נגדית של המטפל במצבים אלה. המטפל עלול לחוש רגשות מתחלפים של חמלה, אשמה וכעס. בהרצאה אדון בהיבטים אלה של העברה נגדית ובעיבודם בפסיכותרפיה.

ד”ר אבי ברמן, פסיכולוג קליני מדריך, פסיכואנליטיקאי, אנליטיקאי קבוצתי. מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. המכון הישראלי לאנליזה קבוצתית. אוניברסיטת תל אביב, בית הספר לרפואה המחלקה לפסיכותרפיה.

”משאלות נקמה - השלכותיהן ומשמעויותיהן בקשר הטיפולי”. הגב’ מרים ברגר.

נקמה זוכה בד”כ לגינוי הן בשיח החברתי והן בחשיבה הפסיכואנליטית. בהרצאה אתייחס לעמדות כלפי נקמה ולהשלכותיהן על העבודה הטיפולית. אני מציעה לראות את משאלות הנקמה כקומוניקציה משמעותית על פגיעות שמתרחשות ביחסים בין אנשים. בראיה זאת, הן מהוות מרכיב משמעותי בהתארגנות דינאמית שתפקידה להגן על האדם ממגע עם התנסויות בלתי נסבלות. ניתן לראותן כמסר מוצפן לא מודע על עוול שנעשה ועל תביעה לתיקון. משאלות נקמה מהוות מעין תרופה עצמית אוטומטית לביטול ולדחיה. הן שומרות על תקווה להשבת הכבוד האנושי שנפצע ועל סיכוי להשתייך לעולם אנושי תקין וצודק. משאלות נקמה מתעוררות במיוחד לנוכח פגיעה בזכותו של האדם להרגיש כסובייקט נחשב ורלוונטי בקהילתו. הרגישות לנושאים אלה היא רבת פנים. ניתן לבחון אותה על רצף אחד החל מדינאמיקה מתמשכת של שבר ותיקון יומיומיים בכל קשר רגיל עם הזולת, וכלה בעוולות קיצוניים ובלתי נסבלים. אם הפגיעה בכל רמה, לא זוכה להכרה היא מייצרת מעגלים של ניכור, התרחקות ונתק. לעיתים היא עלולה לייצר התנהגויות אלימות והרסניות שאין מהן חזרה.

בהבנת, תפיסה של משאלות נקמה כקומוניקציה יכולה לסייע לנו כמטפלים ”להקשיב” למסרים שמובלעים בהן באופן יותר אמפטי, לתרום ליכולת להתמודד עם מוקדים טראומטיים ממלכדים ולעבד לכדי שיח מפורש שמקדם חיבור והתקרבות.

הגב’ מרים ברגר, פסיכולוגית קלינית מדריכה, אנליטיקאית קבוצתית. המכון הישראלי לאנליזה קבוצתית. חברת סגל ההוראה במכון ומדריכה בתוכנית של ב”ס לפסיכותרפיה באוניברסיטת בר אילן.

ניתן לשלם בכרטיס אשראי או בהמחאה.

באשראי: (לבעלי ויזה ומאסטרקארד בלבד). נא למלא את כל הפרטים שבהמשך הטופס ולשלוח בדוא"ל למשרדי האגודה: iapp@bezeqint.net את התשלום ניתן לבצע ע"י לחיצה כאן.

בהמחאה: להדפיס טופס הרשמה זה, למלא את כל הפרטים בו, להוסיף המחאה לפקודת האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית ולשלוח למשרדי האגודה: ת.ד. 6066 הרצליה 46159.

הנני חבר / לא חבר באגודה (נא לסמן) (חבר - מי ששילם דמי חברות לשנה הנוכחית - תשע"ד)

מצ"ב המחאה/שילמתי באשראי (נא לסמן) תשלום בסך _____ ש"ח.

מחיר לחבר אגודה - 100 ש"ח, לא חבר באגודה - 120 ש"ח, מחיר למתמחים/סטודנטים 80 ש"ח.

ניתן לבטל עד שבועיים לפני תאריך יום העיון הראשון ולקבל זיכוי לפעילויות האגודה בניכוי דמי טיפול בסך 50 ש"ח. הביטול ייעשה באמצעות משלוח דוא"ל. לא יינתן החזר כספי אלא זיכוי לפעילויות האגודה.

שם ושם משפחה _____

כתובת _____

טלפון _____

כתובת מייל _____